

Prima instanță: Judecătoria Hîncești, sediul Ialoveni (jud. V. Olărescu)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. A. Panov, V. Sîrbu, I. Țurcan)

ÎNCHEIERE

28 iulie 2021

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele completului, judecătorul
judecătorii

Ala Cobăneanu
Nina Vascan
Mariana Pitic

examinând chestiunea privind admisibilitatea recursului declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Maximum Auto”,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de către Alexandru Sanduța împotriva Societății cu răspundere limitată „Maximum Auto”, intervenient accesoriu Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței cu privire la recunoașterea încălcării drepturilor consumatorului și repararea prejudiciului material și moral,

împotriva deciziei din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, prin care a fost admis apelul declarat de către Alexandru Sanduța, a fost casată hotărârea din 11 martie 2020 a Judecătoriei Hîncești, sediul Ialoveni și a fost emisă o nouă hotărâre cu privire la admiterea parțială a acțiunii,

constată:

La 04 iunie 2018 Alexandru Sanduța a depus cerere de chemare în judecată împotriva SRL „Maximum Auto”, intervenient accesoriu Agenția pentru Protecția Consumatorilor cu privire la constatarea încălcării drepturilor consumatorului și repararea prejudiciului material și moral.

În motivarea acțiunii reclamantul a indicat că, la 10 noiembrie 2012 a procurat de la SRL „Maximum Auto” o baterie de acumuloare, care a funcționat timp de 4 ani.

A menționat că, fiind satisfăcut de calitatea produsului, la 19 octombrie 2016 a procurat de la SRL „Maximum Auto” o altă baterie de acumuloare de tip Win Max seria BA-677022366, cu certificat și termen de garanție de 18 luni.

A susținut că, bateria procurată la 19 octombrie 2016 a fost exploatată și a funcționat doar până la 09 martie 2018, dată la care a ieșit din funcție.

A afirmat că, deoarece bateria de acumuloare enunțată a ieșit din funcțiune în interiorul termenului de garanție, s-a adresat la SRL „Maximum Auto” cu cerere, prin care a solicitat înlocuirea gratuită sau restituirea contravalorii bateriei acumuloare.

A notat că, bateria a fost recepționată de către reprezentantul SRL „Maximum Auto” în stare curată, fără deteriorări mecanice, termice, chimice ale capacului corpului și clamelor.

A relevat că, bateria a fost verificată de reprezentantul vânzătorului la următorii parametri funcționali: presiunea bateriei cu și fără suprasolicitare, curent de pornire la rece, tensiunea pe generator, consumul de curent cu motorul oprit și careva deficiențe la acest capitol nu au fost depistate, în acest sens fiind întocmit actul de primire nr. 8518 din 21 martie 2018.

A declarat că, ulterior, de către reprezentantul pârâtului i-a fost prezentată concluzia specialistului nr. 132 din 04 aprilie 2017, în baza căreia verbal i-a fost refuzat în satisfacerea revendicărilor înaintate, fără prezentarea unui refuz în scris.

A invocat că, nefiind de acord cu refuzul pârâtului, la 19 aprilie 2018 s-a adresat la Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței cu o reclamație, prin care a solicitat verificarea și constatarea încălcării dreptului său de consumator.

A mai invocat că, conform răspunsului nr. 27/05-1557 din 14 mai 2018, Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței i-a recomandat să se adreseze în instanța de judecată în vederea apărării drepturilor sale de consumator.

A relatat că, la cererea SRL „Maximum Auto”, Centrul expertize independente „Cexin” SRL a efectuat expertiza extrajudiciară, în urma căreia a constatat că, el a încălcat regulile de exploatare și deservire în timpul exploatarei bateriei de acumulatori și deci se face vinovat de ieșirea din funcțiune a acumulatorului.

A menționat că, nu este de acord cu concluzia specialistului, deoarece este una îndoielnică, superficială, neîntemeiată și neargumentată, care se bazează doar pe presupuneri.

A susținut că, specialistul, la efectuarea expertizei extrajudiciare, nu s-a bazat pe instrucțiunea de instalare, utilizare, regulile de păstrare, prevăzute de documentația de însoțire a bateriei acumulatori și nu a indicat la concret care reguli din Instrucțiunea pentru exploatarea bateriei de acumulatori au fost încălcate de consumator.

A afirmat că, este eronată concluzia specialistului precum că, bateria a ieșit din funcțiune din cauza încălcării regulilor de exploatare și deservire, în cazul în care bateria era de tip închis și nu a avut posibilitatea să intervină, să o deservească sau să controleze nivelul și densitatea electrolitului din bateria de acumulatori.

A declarat că, a respectat întru totul instrucțiunea de instalare, utilizare, regulile de păstrare, prevăzute în documentația de însoțire a bateriei acumulatori, iar vânzătorul nu a dovedit vina consumatorului în ceea ce privește deficiențele apărute la produsul vândut, caz în care concluzia specialistului nr. 132 din 04 aprilie 2017 nu poate fi reținută cu titlu de probă în vederea respingerii revendicărilor consumatorului.

A subliniat că, deoarece i-a fost refuzată înlocuirea gratuită sau restituirea contravalorii produsului defectat, la 18 aprilie 2018 a cumpărat de la alt vânzător o baterie de acumulatori nouă, suportând cheltuieli în sumă de 1400 de lei, fapt ce se confirmă prin cardul de garanție și bonul de plată a cumpărăturii, anexate la cererea de chemare în judecată, astfel, prin încălcarea drepturilor de consumator i-a fost cauzat un prejudiciu material în sumă de 1400 de lei.

A specificat că, prin acțiunile pârâtului i-a fost cauzat și un prejudiciu moral în sumă de 3000 de lei, or, fiind de vârstă înaintată de la 09 martie 2018 până 18 aprilie 2018 a fost lipsit de posibilitatea de a se folosi de automobil, fiind nevoit să se folosească de serviciile de taxi, să suporte incomodități și cheltuieli suplimentare, fapt care l-a afectat emoțional.

A invocat că, locuind în or. Ialoveni a fost nevoit să se deplaseze de 4 ori la sediul pârâtului în mun. Chișinău, de 2 ori la Agenția pentru protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței și de 3 ori la Inspectoratul de poliție Botanica, suportând cheltuieli de transport în sumă de 350 de lei.

A solicitat constatarea încălcării drepturilor sale de către pârât și încasarea din contul pârâtului a sumei de 1400 de lei, cu titlu de prejudiciu material, a sumei de 3000 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, a sumei de 1500 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică și a sumei de 350 de lei, cu titlu de cheltuieli de transport.

Prin hotărârea din 11 martie 2020 a Judecătoriei Hâncești, sediul Ialoveni, a fost respinsă acțiunea depusă de către Alexandru Sanduța ca neîntemeiată.

La 27 mai 2020 Alexandru Sanduța a declarat apel nemotivat, iar la 05 august 2020 și 08 octombrie 2020 a declarat apel motivat împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând admiterea acestuia, casarea hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri cu privire la admiterea acțiunii.

Prin decizia din 16 februarie 2021 a Curții de Apel Chișinău, a fost admis apelul declarat de către Alexandru Sanduța, a fost casată hotărârea primei instanțe și a fost emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial, a fost recunoscută încălcarea drepturilor consumatorului Alexandru Sanduța și au fost încasate de la SRL „Maximum Auto” în beneficiul lui Alexandru Sanduța suma de 1400 de lei, cu titlu de prejudiciu material, suma de 1400 de lei, cu titlu de prejudiciu moral și suma de 500 de lei, cu titlu de cheltuieli de asistență juridică. În rest acțiunea a fost respinsă.

Instanța de apel a reținut pe de o parte că, SRL „Maximum Auto” a refuzat atât înlocuirea gratuită a produsului necorespunzător, cât și desființarea raportului juridic constituit cu restituirea contravalorii produsului necorespunzător, iar, pe de altă parte, nu a efectuat expertiza produsului din contul său, or, concluzia specialistului nr. 132 din 04 aprilie 2017 nicidecum nu poate înlocui prin sine raportul de expertiză, ceea ce denotă încălcarea drepturilor consumatorului Alexandru Sanduța. Mai mult, consumatorul Alexandru Sanduța nici nu a fost înștiințat despre data efectuării expertizei pentru a fi prezent la ea sau să fie prezent un reprezentant de al său, ceea ce în viziunea instanței de apel denotă faptul că, concluzia specialistului, la caz, nu a fost una independentă.

Așadar, instanța de apel a concluzionat că, SRL „Maximum Auto”, în calitatea sa de profesionist, căruia îi incumbă obligația de dovedire a vinei consumatorului, a eșuat să demonstreze că, defecțiunile bateriei au survenit drept consecință a încălcării de către consumatorul Alexandru Sanduța a regulilor de exploatare și deservire.

Totodată, instanța de apel a apreciat critic concluzia specialistului nr. 132 din 04 aprilie 2017, invocată de către SRL „Maximum Auto” cu titlu de probă, care nu generează opozabilitate instanței atât timp cât aceste date nu au fost confirmate prin

alte probe relevante și admisibile.

În argumentarea acestei poziții, instanța de apel a mai reținut că, această concluzie a specialistului poartă un caracter generalist în condițiile în care nu au fost indicate concret care reguli din „Instrucțiunea pentru exploatarea BA” au fost încălcate de către consumator.

Instanța de apel a menționat că, nu pot fi reținute nici argumentele specialistului precum că, bateria a ieșit din funcție din cauza încălcării regulilor de exploatare și deservire, în cazul în care bateria era de tip închis, nefiind posibilă intervenția apelantului la deservirea sau controlul nivelului și densității electrolitului din BA. În plus, la efectuarea expertizei extrajudiciare nu s-a luat în considerare instrucțiunea de instalare, utilizare, regulile de păstrare, prevăzute de documentația de însoțire a bateriei acumulatorie, omisiuni ale specialistului care nu pot fi imputate consumatorului.

Astfel, instanța de apel a calificat comportamentul prestatorului drept o tentativă de distorsionare a adevărului în condițiile pretenției calității de bună-credință, or, în acest mod, SRL „Maximum Auto” confirmă că, este în cunoștință de cauză vizavi de caracterul doar formal al expertizei prezentate în speță, lipsind suportul factologic justificativ suficient, ce ar exclude dubiile unui observator rezonabil vizavi de obligația pozitivă de prestator de bună-credință. Deci, în condițiile în care vânzătorul nu a dovedit vina consumatorului în ceea ce privesc deficiențele apărute la produsul vândut, vânzătorul avea obligația să îndeplinească cerințele prevăzute la art. 18 alin. (2) și 18¹ alin. (1) conform opțiunii consumatorului, ceea ce nu a fost realizat de către ultimul.

În aceste împrejurări, instanța de apel a apreciat ca fiind nejustificată concluzia primei instanțe privind respingerea cerinței de constatare a încălcării dreptului, în condițiile în care materialele cauzei denotă încălcarea drepturilor consumatorului, Alexandru Sanduța, fiind necesară afirmarea dreptului a cărui protecție se solicită.

Instanța de apel, făcând trimitere la art. 20 alin. (1) din Legea privind protecția consumatorului, art. 14 alin. (1) și 1416 alin. (2) din Codul civil și ținând cont de faptul că, consumatorului i-a fost refuzată înlocuirea gratuită sau restituirea contravalorii produsului defectat și din acest motiv, la 18 aprilie 2018 a cumpărat de la alt vânzător o baterie de acumulatorie nouă, suportând, astfel, cheltuieli în sumă de 1400 de lei, fapt ce se confirmă prin cardul de garanție și bonul de plată a cumpărăturii anexate la cererea de chemare în judecată (f. d. 19), a considerat că, solicitarea de reparare a prejudiciului material este îndreptățită legal. Astfel, în condițiile în care apelantul a făcut dovada suportării prejudiciului material pretins în sumă de 1400 de lei, instanța de apel a considerat necesară admiterea acestei cerințe, cu încasarea de la intimat în beneficiul apelantului a sumei de 1400 de lei, cu titlu de prejudiciu material.

Făcând trimitere la art. 20 alin. (3)-(6) din Legea privind protecția consumatorului, art. 1422 alin. (1) și 1423 alin. (1) și (2) din Codul civil, instanța de apel a conchis că, în speță se întrunesc temeiurile stabilite de cadrul legal enunțat pentru adjudecarea compensației pentru prejudiciul moral cauzat prin starea de stres și de frustrare, iar cu referire la valoarea acestei compensații, aceasta urmează a fi

stabilită de către instanță în raport cu caracterul și gravitatea suferințelor psihice sau fizice, precum și statutul social al persoanei vătămate.

Totodată, instanța de apel a conchis că, în contextul raționamentelor Curții Europene a Drepturilor Omului referitoare la satisfacțiile echitabile acordate prin prisma Convenției, în prezenta cauză suferințele cauzate apelantului depășesc pragul de veritate a satisfacției acordate prin simpla constatare a încălcării dreptului apărut, iar drept urmare, a considerat că, apelantul este îndreptățit la o compensație bănească de 1400 de lei, cu titlu de prejudiciu moral, aceasta fiind o sumă rezonabilă de evaluare pertinentă a daunelor compensatoare, echitabilă în raport cu suferințele cauzate apelantului.

La 06 aprilie 2021, prin intermediul oficiului poștal, SRL „Maximum Auto” a declarat recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând admiterea acestuia, casarea deciziei instanței de apel și menținerea hotărârii primei instanțe, cu încasarea de la intimat a cheltuielilor de judecată.

În motivarea recursului a indicat că, decizia instanței de apel este neîntemeiată.

A menționat că, instanța de apel a operat exclusiv cu prevederile legale, care stabilesc drepturile consumatorilor, ignorând normele care stipulează și anumite obligații pentru aceștia.

A susținut că, instanța de apel nu a ținut cont de prevederile art. 18⁵ alin. (1) și (5) din Legea privind protecția consumatorilor și pct. 10 din Regulamentul cu privire la modul de gestionare a Registrului de reclamații, aprobat prin Hotărârea Guvernului RM nr. 1141 din 04 octombrie 2006.

A afirmat că, prevederile legale enunțate instituie o procedură extrajudiciară, pe care trebuie să o întreprindă consumatorul înainte de a intenta o acțiune în judecată și, anume, depunerea reclamației, însă în speță, o astfel de reclamație lipsește.

A relevat că, intimatul nu a prezentat dovada respectării procedurii prealabile prin depunerea reclamației către recurent, iar în conformitate cu art. 267 lit. a) CPC, instanța judecătorească scoate cererea de pe rol în cazul în care reclamantul nu a respectat procedura, prevăzută prin lege sau prin contractul părților, de soluționare prealabilă a cauzei pe cale extrajudiciară, inclusiv prin mediere.

A notat că, prin actul de predare-primire din 21 martie 2018 a fost transmis spre reparație produsul achiziționat de către intimat.

A relevat că, având încheiat un contract pentru deservirea tehnică a produselor comercializate pe teritoriul țării în perioada de garanție și postgaranție cu Centrul de deservire tehnică „Ultra Sonic” SRL, s-a adresat către aceasta pentru efectuarea reparației bunului, însă în urma diagnosticului produsului, s-a depistat că, viciul existent a fost cauzat în procesul de exploatare.

A declarat că, a solicitat o a doua opinie Centrului expertize independente „Cexin” SRL, care prin raportul nr. 132 din 04 aprilie 2018 a confirmat ipoteza Centrului de deservire tehnică „Ultra Sonic” SRL.

A invocat că, deși intimatul și-a expus dezacordul față de concluzia oferită de către centrul de expertize, nu a solicitat efectuarea unei expertize judiciare și nici instanța de apel nu a dispus din oficiu acest fapt.

A mai invocat că, prin actul administrativ din 14 mai 2018, eliberat de către Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, s-a refuzat tragerea la răspundere a recurentului, iar intimatul nu a contestat acest act administrativ.

Prin referința depusă la 08 iunie 2021 și 10 iunie 2021 Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței a solicitat declararea recursului ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Din materialele dosarului rezultă că, Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa participanților la proces copia deciziei contestate la 23 martie 2021 (f. d. 124).

Astfel, recursul declarat la 06 aprilie 2021 este în termen.

Examinând temeiurile recursului în raport cu materialele cauzei civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul este inadmisibil din următoarele motive.

În conformitate cu art. 432 din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească:

- a) nu a aplicat legea care trebuia să fie aplicată;
- b) a aplicat o lege care nu trebuia să fie aplicată;
- b¹) a aplicat o lege care a fost declarată neconstituțională;
- c) a interpretat în mod eronat legea;
- d) a aplicat în mod eronat analogia legii sau analogia dreptului.

Se consideră că normele de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care:

a) cauza a fost judecată de un judecător care nu avea dreptul să participe la judecarea ei;

b) cauza a fost judecată în absența unui participant la proces căruia nu i s-a comunicat locul, data și ora ședinței de judecată;

c) în judecarea cauzei au fost încălcate regulile privind limba de desfășurare a procesului;

d) instanța a soluționat problema drepturilor unor persoane care nu au fost implicate în proces;

e) în dosar lipsește procesul-verbal al ședinței de judecată;

f) hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Temeiurile prevăzute la alin. (3) se iau în considerare de către instanță din oficiu.

În conformitate cu art. 433 lit. a) din Codul de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art.432 alin.(2), (3) și (4).

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că, recursul declarat de către SRL „Maximum Auto” nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Prin urmare, argumentele invocate în recurs nu denotă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural de către instanța de apel, respectiv, nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Or, recursul exercitat asupra deciziilor instanței de apel are caracter nedevalidativ și controlul judiciar se circumscrie doar asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se în exclusivitate doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează și faptul că, procedura admisibilității constă în verificarea faptului dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432 alin. (2), (3) și (4) CPC.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție relevă că, conform jurisprudenței CEDO, recursurile trebuie să fie efective, adică să fie capabile să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, la fel recursul trebuie să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri (cauza Rebai și alții contra Franței, 25 februarie 1995), pe când în recursul declarat de către SRL „Maximum Auto”, asemenea aspecte nu se regăsesc.

Astfel, din considerentele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera recursul declarat de către SRL „Maximum Auto” ca inadmisibil.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), 433 lit. a), art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

dispune:

Recursul declarat de către Societatea cu răspundere limitată „Maximum Auto” se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Ala Cobăneanu

judecătorii

Nina Vascan

Mariana Pitic